

මහියංගන පුරවරයේ අස්පර්ශිත හෙළ උරුමයන් පිළිබඳ සංකීර්ණ
ගවේෂණයක්

ආර්.එම්.එච්. රත්නායක

පාලි හා බෞද්ධ අධ්‍යයනාංශය, ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලය. haseeupesi71@gmail.com

ප්‍රමුඛ පද: මහියංගන ප්‍රදේශය, අස්පර්ශිත උරුමයන්, ඓතිහාසික උරුම සංරක්ෂණය

හැඳින්වීම

අතීත මානවයාගේ ක්‍රියාකාරීත්වයේ ප්‍රතිඵල වූත්, ශේෂවූත් ද්‍රව්‍යමය සාධක පුරාවිද්‍යාත්මක උරුමය ලෙස සරලව අර්ථ දැක්විය හැක. චංචල හා නිශ්චල ලෙසත් ස්පර්ශිත හා අස්පර්ශිත උරුමය ද මෙයට අයත් වේ. බහුවිධ විෂය ක්ෂේත්‍ර ගණනාවකින් පෝෂණය වන පුරාවිද්‍යා ක්ෂේත්‍රය පූර්ව අවස්ථාවට වඩා වත්මන් සමාජීය අවශ්‍යතාව මත වර්ධනය වී ඇත. ඒ අනුව බෞද්ධ ස්මාරක හා එම ස්ථාන ආශ්‍රිත උරුමයන් බෞද්ධ උරුමය ලෙස අර්ථකථනය කළ හැකිය. බෞද්ධ උරුමයන් පිළිබඳව සැලකීමේදී උභව පළාතට විශේෂිත ස්ථානයන් හිමි වේ. රාජධානියක් නොවූව ද නිළ නොලත් රාජධානියක හිමිකම් පෑමට උභවට අයිතියක් ඇත. මෙහි දී මෙම පර්යේෂණය මගින් උභව පළාතේ බෞද්ධ උරුමයන් රැසකට උරුමකම් කියන මහියංගන ප්‍රදේශයේ අස්පර්ශිත බෞද්ධ උරුමයන් සුරක්ෂිත කිරීම උදෙසා ඒවා එක් රැස් කොට ජනතාව අතරට පත් කිරීම මෙහි පර්යේෂණ අරමුණ වේ. මුතුන් මිත්තන් විසින් ආරක්ෂා කර ගනිමින් පැවතිය ද ඔවුනුත් සමගම විනාශ මුඛයට පැමිණෙන අස්පර්ශිත උරුමයන්ගේ වටිනාකම මත ස්පර්ශිත වූ බෞද්ධ උරුමයන්ගේ වටිනාකම ඉස්මතු වේ. මෙම ප්‍රදේශයට අයත් බෞද්ධ උරුමයන් පිළිබඳව අවධානය යොමු කරමින් අස්පර්ශිත උරුමයන් හඳුනා

ගැනීම මූලික පර්යේෂණ ගැටලුව වේ. පර්යේෂණ කලාපය දෙසට අවධානය යොමු කොට අවධානයක යෙදෙමින් අස්පර්ශිත උරුමයන් රැස් කොට සංරක්ෂණය උදෙසා පියවර ගැනීම මෙම පර්යේෂණයේ මූලික අරමුණයි.

ක්‍රමවේදය

පූර්ව පර්යේෂණ ගවේෂණය, පුස්තකාල ගවේෂණය, සිතියම්, වාර්තා ආදියත් සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රය පරිශීලනයෙන් පසුව මහියංගන ප්‍රදේශය පුරා අධ්‍යනය කරමින් දක්නට ඇති නටඹුන්, ශිලා ලේඛන ආදිය අධ්‍යනය කරන ලදී. පුරා විද්‍යා පර්යේෂණ තොරතුරුත්, සම්මුඛ සාකච්ඡා, ප්‍රශ්නාවලි, කේවල අධ්‍යයන ආදී පර්යේෂණ ක්‍රමවේද යොදා ගත් අතර සම්මුඛ සාකච්ඡා උදෙසා ප්‍රමුඛ තැනක් ලබා දුනි. විශ්ලේෂණ ක්‍රමවේදයෙහිදී රැස් කර ගත් දත්තයන් එකට සංසන්දනය කරමින් මූලාශ්‍රයන් මගින් හෙළිවන තොරතුරු සත්‍ය බව තහවුරු කර ගනිමි. මේ අනුව එක්රැස් කරගත් දත්තයන් ඉදිරිපත් කිරීමේදී මෙලෙසින් හඳුනාගත් නව තොරතුරුද විශ්ලේෂණාත්මකව ඉදිරිපත් කරමි.

ප්‍රතිඵල හා සාකච්ඡාව

පහත අයුරින් මෙය සාකච්ඡාවට බඳුන් කිරීමට බලාපොරොත්තු වේ. උභව පළාතෙහි ප්‍රධාන දිස්ත්‍රික්කය වන බදුල්ල

නගරයේ සිට කි.මී. 51.5ක් දුරින් පිහිටි මහියංගන නගරය බදුලු දිස්ත්‍රික්කයට ම අයත් උභව පළාතෙහි පිහිටා ඇති ප්‍රදේශයකි. එම ප්‍රදේශයේ පිහිටි ඓතිහාසික උරුමයන් අතර මහියංගන පුදබිම, සොරබොර වැව, මාවරාගල ආරණ්‍යය, දඹාන, සෙනසුන්ගල ආරණ්‍යය, නාගදීප විහාරය ආදී නොයෙක් ඓතිහාසික උරුමයන් පිළිබඳ පුළුල් වූ ගවේෂණයක් මගින් අස්පර්ශිත උරුමයන් පිළිබඳ එකතුවක් මෙහි දී රැස් කෙරිණ. අනතුරුව වර්තමාන උරුම සංරක්ෂණයේ ගැටළු හඳුනා ගැනීම ද සිදු කෙරිණි.

- විධිමත් උරුම සංරක්ෂණ ක්‍රමවේදයක් ක්‍රියාත්මක නොකිරීම.
- නඩත්තු හා සංරක්ෂණ සිදු නොවීම.
- සන්නිවේදන දුර්වලතා
- යටිතල පහසුකම් අංග සම්පූර්ණ නොවීම
- එම ස්ථානයන්හි පුරා විද්‍යා නිලධාරීන් නොවීම
- ප්‍රදේශවාසීන්ගේ නොදැනුවත්කම
- නරඹන්නන්ගේ නොමනා ක්‍රියා කලාපය
- ජනශ්‍රැතිය අදාල කොට ලියවුණු පොතපත සීමිත වීම.
- හුදෙක් කතාන්තරයක් ලෙසින් පමණක් විශ්වාස කොට බැහැර කිරීම
- ප්‍රසිද්ධ ඓතිහාසික ස්ථාන වෙත පමණක් අවධානය යොමු කිරීම
- රජරට මෙන් ප්‍රසිද්ධ ප්‍රදේශයක් නොවීම.

මේ පිළිබඳ අවධානය යොමු කරමින් නව යෝජනාවලියක් ඉදිරිපත් කෙරේ.

- ප්‍රදේශයේ බෞද්ධ උරුමයන් හඳුනා ගැනීම
- අස්පර්ශිත උරුමයන් රැස් කොට ග්‍රන්ථයක් ලෙසින් එළි දැක්වීම
- ප්‍රදේශවාසීන් දැනුවත් කිරීමට වැඩ පිළිවෙලක් සැකසීම
- සංචාරක ආකර්ෂණය වර්ධනය කිරීම
- යටිතල පහසුකම් සැපයීම
- ප්‍රදේශයේ මාර්ග සංවර්ධනය කිරීමට නිලධාරීන් දැනුවත් කිරීම
- නැවතී ඇති පුරාවිද්‍යාත්මක ගවේෂණයන් සිදු කිරීම

මෙම ඇතැම් ස්ථානයන් පිළිබඳ විධිමත් පුරාවිද්‍යාත්මක ගවේෂණයන් සිදු කළ යුතුව පවතී. පර්යේෂණයට බඳුන් නොවීම හේතුවෙන් ඇතැම් ද්‍රව්‍යාත්මක දේ වැළලී යමින් පවතී. කාලයාගේ ඇවෑමෙන් බොහෝ අස්පර්ශිත උරුමයන් ද අපට අහිමි වෙමින් පවතී. විධිමත් සැලසුමක් ඔස්සේ මනා සැලසුමකට අනුව එය සිදු කිරීමෙන් ඉස්මතු නොවී පවත්නා ඇතැම් පුරාවිද්‍යා වටිනාකමින් යුතු තොරතුරු ද ඉස්මතු වෙනවා නොඅනුමාන ය. වගකිව යුතු නිලධාරීන්ගේ අවධානය මේ වෙත ලබා ගනිමින් අවශ්‍ය පහසුකම් සපයා ගැනීම උදෙසා අදාල ආයතන දැනුවත් කොට ප්‍රදේශයේ මාර්ග අළුත්වැඩියා කොට මෙම ස්ථානයන්වලට නැරඹීමට එන පිරිස්වලට අවශ්‍ය යටිතල පහසුකම් ආදිය ද සපුරා දීමට කටයුතු කළ හැකිය. සංචාරකයින්ගේ අවධානය දිනා ගන්නා අයුරින් ස්ථානයන්හි ජෛරාණික බවට හානියක් නොවන අයුරින් ආකර්ෂණීය ලෙස පරිසරය සකස් කිරීමත් ස්පර්ශිත හා අස්පර්ශිත තොරතුරු පිළිබඳ නරඹන පිරිස් දැනුවත් කිරීමට පුරා විද්‍යා නිලධාරියෙකු ද යොදවමින් එම ස්ථානයන්ට සුවිශේෂී වූ වටිනාකමක් ලබා දී වැළලී යන මෙකී උරුමයන් සමාජ ගත කොට පරිසරයෙන් මෙන්ම

මිනිසාගෙන් ද ඇත් වෙමින් යාන්ත්‍රික වී සිටින තරුණ පරපුරගේ ද සිත් සතන් තුළ සෞන්දර්යාත්මක හැඟීම් පහළ වන අයුරින් මෙවන් ඓතිහාසික උරුමයන් සංරක්ෂණය කොට මුතුන් මිත්තන් සමගින් ම අභාවයට යන රසවත් වූ අස්පර්ශිත උරුමයන්ට වටිනාකමක් ලබා දීමට කටයුතු කිරීම සිංහලයා උදෙසා ගන්නා අගනා ක්‍රියාමාර්ගයකි.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ

අමරවංශ පදියතලාවේ (2014) දඹාන.
ආට්ච්චකර්, නුගේගොඩ.

ධම්මානන්ද නාවුල්ලේ (1966) 1992
ඉතිහාසය. එම්. ඩී. ගුණසේන සහ
සමාගම, කොළඹ.

බණ්ඩාර තිලකසිරි වි.ර.මු, (1988) 1992
වංශ කථාව. සංස්කෘතික කටයුතු
අමාත්‍යාංශය, 1992 පළාත් සභාව,
බදුල්ල.